

Söppurum séra Eggerts Siggeirssonar
í Vogsósnum

Í bl. v. til 63. og bl. 70-89
Adrar sögur skrifðar í millu
og önnur er "dot" J.P.

III

f
v
vnu
a
thes
e
y
r
ke

II

Utgjöld og tekjur

nokkurra ríkja 1876.

Landakerti	Gjöld.	Íbúar.	Skattur á man.
Frakkland	1.836 mill	36 mill	50 kr.
Bretland	1.350 "	31 "	40 -
Ítalía	924 "	26 "	34 -
Japan	196 "	33 "	6 -
Belgía	173 "	5 "	33 -
Svíþjóð	95 "	4 "	22 -
Chile	59 "	2 "	28 -
Danmörk	46 "	2 "	25 -
Swiss	25 "	1½ "	18 -
Grikkland	28 "	2½ "	10 -
Sorbía	10 "	1¼ "	7 -
Havai	4 $\frac{7}{8}$	56,000	96 -
Ísland	390,000	72,000	5 - 400

Matgur i Ameríku missti komu sína, er var óversjulega stórvæðing, og fútlagin. Eftir jarðarförum sagði matgur einn við hana: "Gíu þessu orðið fyrir þessum missir." Hafi svarar: "Gá, þú ert í 2. skippund."

Eptir því sem Petermans ~~Mitt~~ ^{Mithil} "Mithil-
 ungr" skýrðu frá 1877, er fólksfjöldi á jörðinni
 1439 Mill. - Í Norðurlöf: 312 m. (838 m. á \square m.)
 Í Asíu: 831 m. (1021 m. á \square m.) Í Afríku:
 205 m. (378 m. á \square m.) Í Ameríku: 86 m. (116 m.
 á \square m.) Í Ástralíu $4\frac{1}{3}$ m. (27 m. á \square m.) -

Heimskingur finnur sér eitt skilda sál,
 sem skilur hann og virðir. En vitur maður á opt
 örðugt með, að fá áheyrn; og má einatt prédika
 fyrir daufum eyrum.

Þinn enski vitringur ~~þú~~ segir um prestana,
 að af þeirra völdum muni fleiri í heiminu brenna,
 en til hinna leiddir. -

Það, sem í sjálfu sér er gott og rétt, hlýfir
 að geta staðist, án þess að vera skilið eða viðurkennt
 af skrifnum. Solin skín jafnbjört fyrir því, þó þeir,
 sem blinda eru, sjái hana ekkert. -

Að vera á undan sinni tíð, er sú höfuðsind,
 sem mannkynið eitt hegnir miskunarlausu.
 -" Krossfest þú, krossfest þú hann.

Audfræðingurinn Dr. E. Engel í Berlin

hefur reiknað verð og afl heimsins gufuvéla. Járnbrautarvélar metur hann 80 milliarda Kr., en skiptavélar 5½ milliard., og aðrar gufuvélar 40 milliarda.

Þessar upphæðir tákna 13,330,000 hestaöfl; en gufuketsaflit telst 7 mána afl (vinnl. Grettis afl hjá oss). Klafa meir þvi sitan um aldamótin, lært að auka vinnkraftinn með nál. þúsund mill. mána krafti.

Gleðtunarvegurinn er jafnan ^{greiddur yfir ferðar} ~~í góðu standi.~~

Veitingastofurnar gjalda kostnaðinn, til að halda honum víð.

Leitu í vafa um; hvort þú átt meira að mita af tvenni, sem þú veist, að er skylda þín, tak þú, er þú er örðugra.

1876 voru í Bandaríkjunum: 8,129 blöð og tímarit; þar af 738 dagblöð. Flesta kaupendur hefur "The Sun"; það kemur út í 138,000 ~~essa~~ á dag.

19 Trif 1875 veiddust 40 mill. lasea í áni Columbia í Oregon.

20 Trif 1875 dóu 1290 manns af járnbrautarslæmum í Englandi, en 5755 meiddust. (bls. 15.)

6

21

Ensku tala alls 90 mill. manna, þyðku
75 m., spönsku 55 m., frönsku 45 m. -

22

Segðu aldrei frá neinu misjöfnu um nokkurn
mann, nema þú vitir með vissu, að það sé satt; og,
þó þú vitir það með vissu, skaltu jafnan spyrja þig
áður: hvoregna ertu að segja frá því" ?

23

Þekki maður heiminn, er manni ekki hætt
við, að verða of feiminn; og þekki maður sjálfan
sig, er manni ekki hætt við, að verða of framur. -

24

Tyrkjasöldin hefur 40 mill. kr. um árið.
Hefur 94 rétt til middags; bærur alltaf ein. Hefur
800 eldshesta ígjöf; 700 konur, 350 geldinga, til
að þjóna þeim. Um árið slátrast 40 þús. nauta, en
200 sautum á dag; einnig á dag: 100 lëmbum eða
geitum, 100 kálfum, 200 kœnsnum. - Stórvesirin
hefur $\frac{1}{2}$ mill. kr. um árið; en fjárhagsráðgjafi
300,000 kr. -

25

Engin stekkur yfir fjall; en fet fyrir fet
kemst maður það. -

26

Guð er allstadar nema í Róm; þar hefur
hann jarl í sinni stad. -

27 Péturskirkjan í Róm tekur 45,000 manna;
kirkjan í Milano 3,000. Pálskirkjan í London
35,660. Egisif í Miklagarði 23,000. (bls.)

28 Fólkestal jarðvarinnar 1340 mill. Tungumál:
3604. Triarbrögð: 1000. Á ári desjja: 33 mill.;
91,000 á dag; 3790 á klukkutíma; 62 á mínútu.
Metaltalder: 33 ár. $\frac{7}{8}$ hluti manna deyri yngri, en 7
vetra, en helmingur yngri en 17. Lífslífsaldri nær 1 af
10,000. Lífslífsaldri: 1 af 500. Hundratíusti hver verður
hálfjötugur. — $\frac{1}{8}$ eru vopnfærir. Kristnir: 335 mill.
Gyð: 5 mill. 600 mill. jónis Ásiutriarbrögð. Misham-
edlanar: 100 mill. Beglulegir heitningar: 300 m. Páfa-
tímar 170 m. Grísk-kaþ.: 76 m. Prótestantar: 80 m.
Kristniðnkur: 8168.

29 Árið 1874 keyptu Bretar í Danmörku
samtök fyrir 27 mill. kr. Þjóð-eigna Dana 4600 til 4800
mill. kr. (3460 m. í fasteign, 1140 í lausafé). Þá
kennur á man: 2180 kr. á Englandi: 1560 kr. á man.

30 Eik í Kaliforníu er: 138 álna há,
13 áln. af þvermáli; hún er 2,120 ára gömul.

8

31

Hæðsta fjall í heimi er ekki Everest í Himalaja (29,000 fet), heldur Klokiles á Nij-Guinea í Eyjaálfu; það er 32,786 fet. -

32

Nú mánuði frammanaf árinu 1875 seldu Bretar öðrum þjóðum 10,790,799 tons af steinkolum (= 65 mill. skýp sa) og kostaði 132 mill. kr. Með alverð á ton 12 kr 45 aur. 1 ton = $6\frac{7}{8}$ skýpund. -

33

Á allri jörðinni eru afgreiddar 5 mill. sendibréfa um vikuna, 300,000 á klukkustundinni. Pappír í sendibréf um árið 46 mill. punda.

34

Því er sagt að meðalgröngumadur gangi í hageum sínum: 16,000 fet á klukkustund á sjöttum vegi. Hann leggur undir sig $30\frac{1}{2}$ þumlung í einu.

35

Árið 1876 bærust meira en 1000 mill. sendibréfa gegnum póstsþjón Breta (= 32 bréf á máni á Bretl. og Íslandi). Umsæmur 208 mill. bóka og blátaböggla. -

36

Árið 1875 hófðu Frakkar uppúr fiskiveitum sínum hér við land: 7.650,000 fr. Fiskiveidar þessar stundustu 4000 manns. Skýpin: 61,000 tons. Sama ár var fiskiafli þeirra við New-foundland hér umlík jafn og hér.

37. Fæðir ávitar son sinn fyrir ystjuleysi.
 Hann fæðir minn mátti aldrei sjá mig ystju-
 lausan, þegar jeg var á þínum aldri". - „Skírri
 var það nú fæðirin". - Hann var betri, en þinn,
 óhrasid þitt," segir karlin. -

38. Í Krims stríðinu týndust af sírum og
 söttum: 750,000 manna. Í ítalska stríðinu (1859):
 45,000. Í borgarstríði Norðurameríku: 800,000.
 Í Sudowa-stríðinu 45,000. Í fransk-stríðinu
 1870: 215,000 þar af 155,000 af Frökkum, en 60,000
 af Spjóðverjum. -

39. Krimsstríðið kostaði 6,1²₀₀ mill. kr. ítalska
 stríðið 1,080 mill. Ameríkustríðið 25,200 mill. kr.
 Sudowastríðið: 1,188 mill. Frakk-stríðið (1870) 9,000 m.
 Sjessíkustríðið 1864: 126 mill. Herfarinnar til Mexíkó
 720 mill. Þetta er alls c. 43 milljarðar. -

40. Hver hermáður kostar um árið: í Englandi
 1600 kr.; í Rússl. 800; Frakk. 800; Belgíu 700;
 Spýskalandi 670; Týsklandi 600; Ítalíu 600;
 Danmörku 530; Spáni 510; Austurríki 480. Í
 Rússlandi fara 34 af hundr. af ríkistekjum til
 5

10

hers og flota; í Engl. 33; Frakk. 32; Danm. 29; Spjsskal. 27; Tyrkl. 23; Belgier 21; Austurríki 19; Ítalín og Spáni 16. -

41

Dómsforsetinn í hertaretti í Englandi. (Court of Chancery) 240,000 kr. í laun; hinir dómarmenn frá 100 til 120,000 kr. Forsetinn í „Court of Queens Bench“, yfirdómni í Lundinum: 140,000 kr.; hinir dómarmenn, 100,000 hver. Skrifararnir frá 6,000 til 14,000 kr. Laun héraðsdómarauna í Englandi eru 30 til 40,000 kr. -

42

Flakkari nokkur ávarpaði heldri manni: „Gefðu mér í G.s. nafni 1 kr.; annars verð ég að taka það til bragðs, er eg þá gjörri nauðugur“. Maðurinn hugsaði, að hann ætlaði að fyrirfara sér, gaf hannum 1 kr. og spurði: „Hvat hefur þú annars gjört?“ ætlaði þú að vátta þér bana? Svar: „Eg hefði annars neyðst til að vinna.“ -

43

Hlíf frakkinn mál metra = $1\frac{1}{2}$ alin rúmlega. -

44

1 Fyrir 10 áura á dag getur þritugur maður keypt handa erfingjurn sínum, nær sem hann fellur frá, 1800 kr.

2 Fyrir 10 áura á dag getur förlagus máður útrvegð
konu sinni, sem er 25 ára, gömul, árlegan lífeys-
is uppi 100 kr. frá sínum dænas-degi.-

3 Fyrir 10 áura á dag getur förlagus máður útr-
vegð sjálfur sín 1200 kr. er hann er 50 ára.-

4 Fyrir 10 áura á dag getur förlagus útrvegð úrsgömlu
barni sínu 1000 kr., þegar það er tvítugt.-

45 Mennirnir eru allajafnan það, sem sem
konurnar gjöra það.-

46 Ekkert er höttulegra fyrir sprakag mána, en
að fara opt á uppöð. þar kaupar menn, helst og djúrust,
það er þeir ei þurfa með.-

47 Einu sinni drakk Cato sig drekkir í veislu,
og sagði þú Cesar, sem mætti konum, með nokkrum
störum: "Vid rostrum allis, sem mættum konum, eins
og það heftum verid við, en ekki hani, sem drukkir
vorum".-

48 Förlagus spurði dóttur sína: Hversvegna
ertu östid að litast um, Anna litla, þegar við erum
í samkvæmi? Svár: "Eg er að litast um, optir tengda-
syrni fyrir þig, það er min góður".

Frá öðrum löndum fluttið til Spánar af saltfiski og harðfiski 1874: 244,511 skip. Árið 1879 fluttiðst pangad frá Íslandi: 21,500 skip þ. e. nærri 1/10 af öllum fiski, er pangad flýst.

Árið 1859 gengur 13,000 skip (siljubáta) til fiskjar í Englandi sjálfr og í Wales, með 43,000 manna; en auk þess höfðu 58,000 manna atvinnu af fiskveiðum. Við Skotland gengur árið 1857: 12,000 skip til fiskjar, og á þeim 43,000 manna, en við verkun fiskjarinn fengast 96,000 manna. Var sjávarútvegur Engl. þá metur 13 mill. króna (3 skip og veifarþori), en Skota ríimlega 12 mill. kr. - Hundrad mill. kr. fast ár eptir ár ís fiskveiðum kringum New-foundland. Þar eru 1,000 skip með 50,000 manns, á ferðum frá sumarsálmum, til vetur- náttu. - Mælt er, að Norðmenn hafi 24 mill. kr. uppið fiskveiðum um árið. -

Í Köln var til minningar um sigurinn yfir Frökkum hengd upp „keisaraklukkan mikla“, 50,000⁰⁰ að þyngd. 15 men geta stadið inn- umi henni; 30 manna afl þarf til, að hringja henni. -

Fréttaritari sá, sem "Times" hefur í París

hefur: 2,000 kr. í laun um mánuðinn, og sparastauk
skrifstofukostnað og húsnæðiskostnað. Blaðið kostar
börðhald hans allt; og er gert ráð fyrir, að 6
gestir borði hjá konum á dag. Hann hefur auk
þess 4 skrifara, er blaðið launar. Þeir þurfa einhverju
til að kosta, fyrir utan allt þetta, borgar blaðið
það líka. -

Blaf eitt í Ameríku krósasti einu sinni
happi rypis því, að það hefði orðið á undan öðrum
blöðum með skjorslu um stórkostlegt járnbraut-
arslið, og segir: "Vér vorum svo lánsamir, að einn
úp fréttariturnum vorum var í þöfnu (á járn-
brautum), og hann var svo heppinn, að missa
ekki nema ummánu handlegginn; með hinum
þlyttu hann sér að rita oss atburðinn". -

Í Sveiss hafa 38,000 manna atvinnu við
irsmíðar (28,000 kr. og 10,000 kr.). Þar eru blíð til
1,600,000 ír um árið; og eru 60 mill. króna virði;
í Frakklandi: 300,000 (11 mill. kr.); í Englandi:
200,000 (10 mill. kr.); í Bandaríkjunum: 100,000 (5 m. kr.).

14
55

Í Paris var 1876 verið að búa til kíkiv:
45 fet á lengd, 5 fet að þvermáli. Stærsti kíkiv
var áður: 36 f. og $4\frac{1}{2}$ f.

56

Pappir fyrst tilbúið í Egjystalandi. 600 ár.
eftir Kr. b. var þaríð að búa hann til síð batmull, og
á 13 öld ís klitum. Sí fyrsta pappírsmillna var gjörð
á Engl. 1580. Árið 1873 voru á Engl. 350 pappírsmilla-
-num; 30,000 manna höfðar þar átrinnu. -

57

Í New-york kosta kaupmenn 40 mill. kr. um
árið til anglýsinga í blöðnum, þar af þar N. y.
Herald 10 mill. eða 30,000 kr. á dag. Stewart kaupmen-
ur 2 $\frac{1}{2}$ mill. kr. um árið í anglýsingar. Børnum,
hinn vitþrægi „þgr himbúgista“, var 2 mill. kr. -

58

Einu sinni réðst rosmatur illvirki á þórt,
á þörnum vegi, í Korne Kaliforníu, og reundi
12,000 kr. í peningum, ís wagni hans (þóstragninum).
Þar var stunda fyrir miðjan morgun. Stunda eftir
miðjan morgun var lagt þé til höfuðs ræningjanna,
og á hádegis var húið að handsama hann; en 2 stund
um síðar voru peningarnir komnir til skila.
Stunda fyrir miðjantan var ræningjinn tekin af,

optis dóm, uppkveðnum 1/2 stundu áður, og á mið-
-aftuni var húit af jarða kann. -

59

Árið 1869 voru á Föroyaskalandi 735 alþýðu-
báttar, og í þeim 304,792 manna; útlánin voru
480 mill. kr.; eignir þeirra voru samokot félags-
-manna 32 mill. kr.; viðlagarjótur 3 mill. kr. Þrá-
ntanfélagsmörum höfðu þeir 57 mill. kr., og í
sparisjóðspé 56 mill. kr. -

60

Árið 1875 týndur 1290 manns lífi af
járnbrautarlísum í Englandi, en 5755 meiddust.

Árið á undan létust 1424, en meiddust 5041 (bls. 5)

61

Mannlega hluti verður máður að þekkja, til
að elska þá. Guðlega hluti verður máður að elska,
til að þekkja þá. -

62

Kornafraðstær í Bandaríkjunum árið 1879:
448 mill. bushels hveiti, Mais: 1540 mill. Hafnar: 360
mill. Þriggur: 22 mill. Bygg 40 mill. Kartöflur: 181 mill.

63

Folkesfjöldi 1880: New-york: 1,209,000. Philadelphia
: 850,000. Brooklyn: 550. Boston: 350. Baltimore: 330.
Chicago: 480. Cincinnati: 250. New Orleans: 210. San
Francisco: 230. Washington: 160,000. -

16

64

Rjúpan sjögur: „Vetur vindvalur - vöðir hver
dalur - hjartalans halur - hartari en valur. -

65

Fjórir men kafa mestar árstekjur: Manchay
50 mill. kr. Roschild: 36 mill. Ráðherra einn í Nevada
í Ameríku: 18 mill. Hertogin af Westminster í Englandi:
14½ milln. -

66

Langstær dagur í Berlin og London 16½ tími
Uppsala: 18¼ t. Hamborg: 17 t. Petersborg, Tobolsk:
19. Tornea í Finnlandi: 21¼. Í Nyrst í Norvegi er dagur
frá 21 Maí til 22 Júní. Í Spisbergen er dagur: 3½ mánuði.

67

„Emeritvömbin“: (Ó, veraldir dansit sem
fráfarulömb) - sjá jarðríkið svignar, en samt geng
eg rétt - því sjálfselkan ber mig sem firsþitu létt - á
áginndarsjósköm þú eilífu brátt - í Abrakams skaut. -

68

Í Reykjavík voru 1880: 94 handitramen,
auk sveina, er lara þjá þeim. Af þeim voru: 20
trésmíðar, 9 járnsmíðar, 11 gullsmíðar, 14 skóvarar, 8
prentarar, 6 söötlarar, 6 brautarar, 5 bókkindarar, 3
laggarar, 2 ljósmýrdarar, 3 kledgjörðumenn, 1 úrari,
1 grafari, 2 miurarar, 1 hattari, 1 málari, 1 bryggari. -

69

Þá er afglapi, er frágir sjálfan sig; en vitfirngur

sa, er ífragir, eða talar illa um sjálfan sig. —

Blekoletta er í sjálfu sér egi mikils virði. En, ef hún fellur í glas, fullt af hreinu vatni, gjörir hún allt vatnið svart. Þannig er og varit með hina fyrstu lyggi og strákapor; í sjálfu sér eru þau lítels virði; en skilja þá yfir blettia mannordinu. —

11
Aðflettur vörur 1875. Rúgur 30,000 tons.
Bánkabýgg 9,000 t. Baunir 3,000 t. Rúgmél 6,000 tons.
Hveitimjöl 94,000 s. Hveitibraud 180,000 s. Brennivín
250,000 pt. Vín (allsk.) 20,000 pt. Róm 27,000 pt.
Estrakt 6,000 pt. Björ 37,000 pt. Kappibaunir 330,000 s.
Kappirót 100,000 s. Ljökolaði 11,000 s. The 1000 s. Kaudis
360,000 s. Melis 160,000 s. Þidursykur 48,000 s. Ljóp
10,000 s. Sveskjur 7,000 s. Grápykjur 20,000 s. Rísínur
36,000 s. Hrisgjör 90,000 s. Neptóbak 45,000 s.
Muntóbak 50,000 s. Reiktóbak 12,000 s. Vindlar 14 milliar
Pappir 14,000 Bakur. Salt 30,000 t. Tjara 300 t. Steinkel
10,000 t. Störvidis 7000. Plankur 8000. Bord 93,000.
Lutad skinn 10,000 s. Ósítad 15,000 s. Þútur 2000 s.
Blj og högl 9000 s. Klæði 13,000 al. Lerept 330,000 al. Dúkar.
127,000 al. Baldang 26,000 al. Lereptklutar 18,000. Steindia 45,000 pt. —

18

72

Útfluttar vörur 1875: Saltfiskur 18,000 Sk. sv.
 Lase 40,000 so. Lysi 7000 t. Saltkjöt 7000 t. Tölg 380,000 so
 Söltud sandskinn 30,000. Lambskinn 11,000. Eldardim
 7000 so. Fíður 20,000 so. Hvítull 1,400,000 so. Svörtull 7000 so.
 Miskitull 100,000 so. Bein 40,000 so. Kross 1300. Lifandi
 sandskindur 605. Þjúgur 209. Tíubelgir 218. Aýtta-
 =hamir 31. Trubandssetekur 30,000 pör. Eingjarnissokkar 10 pör.

73

Farþegjagjald, þringum landið 1877 á 1. háttu:
 Frá Reykjavík til:

Stykkishólms 6.00

Bildudals 11.00

Þringeyrar 13.00

Flateyrar 14.60

Ísafjardar 16.40

Landarkröks 23.40

Akureyrar 28.00

Húsavíkur 31.20

Vopnafjarðar 38.80

Leyfisfjarðar 41.80

Estskjafjarðar 44.00

Frá Akureyri til:

Estskjafjarðar 16.00

Leyfisfj. 13.80

Vopnafj. 10.80

Húsav. 3.20

74

Bandaríkin! Af sveiti fast af 1 akri: 4 tunnr;
 mais 9 tunnr. Árið 1878 voru þar 11 mill. hesta, 33 mill.
 nautgripa; sauðfé 38 mill. Svín 34 mill. Mjólkurkeið
 11½ mill; þær koster 60 mill. jod. sterl. - Af mais flýst
 út 1/10, af sveiti: 1/6. - Í Boston koster nautakjöt
 50-80 au.; sauðakjöt: 33-67 au. -

75 Vindurinn, gott manniord og sakleysid hofdu
 hist, og voru um stund saman, pa si si liklegt,
 þau urdu bratt ad skilja. „Farvel“, sagdu vindurinn,
 brosandir, og hoppadu glatur burt. „Farvel; eg kem
 brattum aftur, og vid sjumst aftur.“ „Farvel“, sagdu hit
 goda manniord med grenju. „Hver veit, hvort vid hittumst
 nokkurn tima aftur. Gjaldan - ofgjaldan kem eg aftur!“
 „Farvel, og farvel til eilifvar“, sagdu sakleysid med sorg;
 þegar eg sitt sinn fer burt, kem eg aldrei aftur“.-

76 Nannskorur i Bandarikjunum: 530 stunda
 laknisfrædi, 120 tannlækninguþrótt, 68 prédika guds-
 ord, en aðeins 5, sem verja og sækja mál fyrir
 dómstolunum. -

77 Árið 1880 voru hér frákkir fiskiskip: 242.
 Mennt: 4400. Motaltal á skipi: 18; mest: 25. Sum lögðu á
 stað i Febrúar, flest i mars, sum i apríl. Mestur afli
 á skipi: 70,000. -

78 Fólktal i ríssn. ríkinu öllu 1880: 87 mill.
 þess af i Rússl. og Pólen: 72 mill. -

79 Noregur. 1872 flutt út ís fyrir 100,000
 spes. Fiskur fluttur út 1870: 10 mill. spes. Til Rio Janeiro

var 1870 fluttar björ fyrir 60 þús. spes. þar var dals-
gefirn fyrir í fl. af norsk. björ. Kartatula 450 þús.
Kjör 700 þús. Mjólkurkjör 500 þ. 1870 smjör flutt til
Englands á 26 þ. spesius. Landþé 1,700,000 Geitur: 300 þ.
Hestar 150 þ. Flutt sit af þeim fyrir 10 þúsund sp.
Kreindyr 100 þ. Kornyrkja: 3 mill. tunna (2 mill. hakra)
Jardgepli: 4 mill. tunna. 1869 vátur fluttar sit fyrir 8½ mill.
spes. 1870 sitfluttar vóru: 20 mill. spes. Það er sitflutt
frá Bergen uppa 4½ mill. spesius; en fyrir 2½ frá
Kristiania. Skjör 7 þús.; á þeim 50 þ. manna. —

80

Í Bandaríkjunum væru 472 mill., ef byggja
væri hin sama eins og nú er (1869) í Massachusetts eða
á Frakklandi. Ef eins væri þar þéttbjólt, og á Englandi,
þá: 424 mill. Ef eins og í Belgíu, þá 1195 mill. —

81

Hestar 1878: Austurríki 4½ mill.; Rússlandi
2½ mill.; Frakk. 3 mill.; Spýskal. 3½ mill.; Engl. 2½ mi;
Tyrkl. 1½ mill.; Bandaríkin 4½ mill.; Kanada 2½ mi.

82

Í Spýskalandi koma sit 2350 pólitísk blóð,
með 4 milljónum ásterifanda. —

83

Ísland er lengst 66 m. frá austri til vesturs;
frá norðri til suðurs 42 mílur. Byggt land (heimalend)

húfjórðagar): 764 □ m. Afrettir: 682 □ m. Óbyggðir: 421 □ m.

Ræktuð land (tún, kálgarðar): 4 eða 5 □ m. fjöklar: 268

□ m. Kraum: 120 □ m. Við ströndurnar er hæðarmennur

sjarvarins um flóð og fjöru 6 til 12 fet. Ólæðakraum:

60 □ m. Myrvatnssveit er 1000 fet yfir sjávarflöt. Fyrir

vestan Eyjafjallasvest tekur við hníð mesta og grösugasta

undirlendi Íslands: 70 □ m. Á þessu undirlendi er:

Hestfjall (1016 fet.), Þingfjall (1672 fet.), Fingálfjall (1742 fet.)

Vatnajökull: 150 □ m. Lurtshellir: 839 þatm. á lengd; 50 þatmar á breidd, 34 þatm. á hæð, þar sem hann er víðastur.

Í Heklugosinu 1510 barust stórir hraunsteinar vestur í

Skálholt; og rotadist þar mæður. Árið 1845 barst askan

til Gjalldands, og mättekurinn varð 14000 þeta hár yfir þrá

fjallinu. Menn hafa reiknað, að Geisir hafi sumu áflög

gufuvel með 6 til 700 hesta kvæpti, er hann grís.

Blanda: 15 mílur. Skjálpanðapljöt: 24 m. Fökulsá á Fjöllum

er lengst á landinu (25 m.). Í henni er Dettifoss,

sem er stærstur á landinu. Þringvallavatn: 300 þetum

yfir sjávarflöt. Myrvatn: 1000 þ. yfir sjávarflöt. Jarðepili

varð fyrst ræktuð 1758. Skógarnir eru þáir, nema birki;

á stöku stað er reinir, víðir, fjalldrögn. Árið 1770 var

Frótekjur og tekjur kattr. íslenskra kaupmanna.

	Talið í krónum		Talið í krónum	
Örnim & Wulff.	30000.	900.	Fríð L. Torgeirsson	6000. 180.
Knussons verslun.	30000.	900.	M. Smith	5000. 150.
F. P. T. Bryde.	25000.	750.	H. E. Tomson (†)	5000. 150.
2 C. F. Höppner.	21000.	630.	V. Th. Thostrup.	4200. 126.
1 W. Fischer.	25000.	750.	N. Chr. Gram.	4000. 120.
H. t. Clavens & Løylner.	24000.	720.	R. Jakobsen.	4000. 120.
N. C. Havnsteen.	19600.	528.	Tryggvi Gunnarsson.	4000. 120.
J. R. B. Lepolii.	12000.	360.	Lárus Ingvason	2500. 75.
P. W. Lass.	10600.	318.	Hjalmar Johanson	2400. 72.
H. Th. A. Thomsen.	10000.	300.	Jón Magnússon	2000. 60.
Fríðt. Gudmann.	7400.	222.	Görgen H. Johansen	2000. 60.
			Jón Gudmundsson.	1800. 54.

Oss fjárir eigi mjög, að fylla flokk þeirra hinna
 stólu og mikilvirku framfaraxmána verrar aldar, er ganga
 berxerks gang að kallvörpum margs þess, er áður hefur
 þótt vel mjútleigt, edur og gilt og gott, en koma ekki
 upp til dæmis að taka, lítillþörlegum lambhústeofa
 alla sína daga. —

Á Khasia-hæðum við Bengal-flóa nequn megin

600 þumbl.; í Bergen: 75 þ. Stakkh: 16; Pétursborg: 18;
 K. höfn: 22; vestan á Engl: 38; Reykjavíki: 29; Stykkish: 25;
 Grímsey: 11; Þerufirdi: 36. —

90. Þrjúlikt er magn orkansins að loftþéttun
 sumarsvarar 600 reitta þingna á: 10 álna háan vegg, og
 30 álna langan. —

91. Sumir menn gjöra gagn sjálfir, og láta aðra
 gjöra gagn; aðrir gjöra ekki gagn sjálfir, en láta aðra
 gjöra gagn; en þeir eru verastir, og því miðar flestir, sem
 hvorki gjöra gagn sjálfir, né vilja láta aðra gjöra gagn.

92. Um vindin.

stigi	Vedur- -háð.	Þræði vindarins. þet á sekúndu	Stak vindarins. þet á þerfeti
1.	undvari-	4. — 13.	0. 03. — 0. 39.
2.	kaldi.	13. — 24.	0. 39. — 1. 23.
3.	stinningskaldi.	24. — 37.	1. 23. — 3. 16.
4.	hvarsvíðri.	37. — 56.	3. 16. — 7. 11.
5.	stormur.	56. — 100.	7. 11. — 22.
6.	ofvíðri.	yfir 100.	yfir 22.

93

Ef kona einhvers mans er sáti fose eða gríbbas,
er það óhyggilegt fyrir hann, að atla sér að slökka
eldin með brennivíni. —

94

Kaupstadarstúlka, sem hafði mjúlega flutt
sig á lóndalæ, kem einn morgun inn í fjós, og segir
við mjóltakonur: „Segðu mér nokkuð, hver kyrim er það,
sem mjólkar áum?“

95

Maður nokkur, sem vildi biðja sér stúlku,
en gat ekki almennilega komist sér að því, tók köttin
hennar, fór að strjúka honum og segir: „Má jeg eiga
hana hið móður þína, kisa mín?“ „Segðu já“, kisa,
svaraði konan. —

„María“, þú verður ljós, þegar þú
verður stór, ef þú leggst þá í vana
þinn, að grekka þeg svona.“ „Gretti
þú þig þá, þegar þú varst lítil,
amma?“ sagði María.

Nest ríður á, að gata vel ausanna; þeir
eru svo smáir, en konanna er þegra

9 gata.

27

Ljós fer 40000 mílur á sekundu; er 8
minútur á leiðinni frá sólu til jarðar.

Ljós fer 1050 fet á sekundu.

Ég vís hugsum oss jörðina eins og lítið
flykkl, þá er sól in í samanturði við
þarna eins og kúla, sem er alin á
þvermáli; sjá nú stóra kúlan hugund
í lausu lofti, og haglid látið smást
í þringum þarna í 10 fetu þarfta,
þá má sjá af þri hlutfall milli
stærðar og þarlegðar sólarinnar við
jörðina. Þarlegðin frá sólu til næstu
festastörn er svo mikil, að hún eftir
sama maliteraða, myndi verða eins
lönq, og lína dregin frá Íslandi til
Indlandseyja.

Þá Danmörkun eru 200 hestar móts

við hverja þúsund manna; en 400 á
Íslandi. Í Norvegi 88, í Svíþjóð 47.

Árið 1770 lágu 200 jarðir í eyði í
Gullbr. sýslu. En þá voru 80 menn
með hysti sinni, í þurrabudum, að eins
í Alftanes- og Selján- kveppum.

Árið 1785 dóu í Ingjaldshöls og Fróð-
áskóknunum 183 menn af 400 af hallari.

Í Reykjavík, Gullbr. og Kjósarsýslum,
að Höfnun, og Grundarvík hátöldum
voru árið 1859: 344 skip, skarri, en báta

Teningar þeir, sem í kóngildum liggja
gefa 15%

Nátt-tröll kníga mi til vallar
níðingsvaldið forna dvin.
Könungsprall og þreddupulver.

Karastalið leggjast í
 Lánum róða í roðnum gröfum
 rangeygd börn hins forna heims

Fræðumst ei þótt ofri spjórum
 ambattlingar harskjórans.

Alla þá á þate vjer brjósum
 þínir vopnum sannleikans.

Geis, sem mest oss meinið vinna,
 markleg gjöldin skulu þá
 eiturbitar synda sinna
 sjálfis munu dretta þá.

Maður nokkur misti fíður sinn.
 Kuningi hans sagði við hann: "Tök
 hann mitað út, hann fadir þinn,
 áður en hann dó?" Svör: "Eri það
 bólvad: ein stákin rug-skiffu, og einn
 klippur brennivins þakur."

Petrskirkjan í Róma: 6 vallardagslétur

30
~~afskrift~~

Éinn sinni hétti G. L. maður að máli á morgni dags, sem hann vissi að var
úvillur þegar hann var nýkominur á fatur og spyr: „þú ert þá kominur á
fatur J. míns“. „Huh!“ Sver vakti þig þú mínur! „Vuh!“ Nú, þú ert á
að afella þig þú mínur, heldur þann sem vakti þig, þegar hóast hann
hefur gjört það illa. —

3,

if
w
nmex
a
thes
re
y
r
see

hæð: 420 fet. A lengd: 100 fadmar.
 Hæð hvelfingar: 374 fet. Kostadi 200
 mill. Kópka.

Þá maður, sem er 20 ár eyðir 33 aur
 á dag í einhverri spargu. Hann
 hefur eftir 50 ár eytt nælega 1800 Kr.

Skúkan Triscilla Wakefield stofnadi
 hinna fyrsta Sparisjóð í loka 18. aldar
 í Tollenhampton í Middlesex

A Englandi e. 4000 þóstsparisjóðir.
 Í London: 360 Krú 1874 voru inni,
 í þeim: 416 mill. Kr. Þjéð í hinum
 sparisjóðunum þjéðum, alveg eins
 mikið og áður.

Enskur málshatur: „Stigvil einu
 sinni; en þjéðir þrisvar. Þýðir:
 Þá, er gráðir, og sparar, gengur á

33

Ajiskóm. Torurinn gengur á stig-
vélum, og eyðir. Þvo velður sentur
þans aflur, að láta gjör nógja með
Ajistkoma.

Þenningar gjöra menn óháða öðrum.
Ef gull og silfur er skadað þannig
hæfur það mikla viðfæðilega þýðingu.

Verkmenntu á Engl. eyða árlega í afþanga
drygðei: 900 mill. Pst.

Afþein að spara: 1° Eyddu minna
en þú aflar; 2° Staupðu fyrir þess
inga út í hönd; 3° Eyddu útki
þess, þessu það er þess.

Heinlati: Menntu geta gjör á hversju
menntunastigi, þess þess, á þess,
þess mikilli þess þess eyðir.

Erasmii Refur (á Engl) verid þomid
fram med lagagr. vopn um það, að
allar kaupskapas skuldir skuli vera
'ögyldar' eftir tiltekinn tíma.

Tvar krónur, sparadar á vitan 3097
Kr., að 20 árum lídnum.

Konni: "Du skulde skjule dig under
Jorden af Skam, Du Gøienigt og Drunken
en boldt!" Manden: "Du har Ret,
jeg vil følge dit Raad, giv mig
Kjeldermøglen."

At döe i Mörke. Madam var meget
berygget for hendes store Gjerrigheds
Skyld. Efter hendes Död forfalte man
hvor mange eiendommelige Træk.
Det sidste er det mærkeligste, thi
da hun om Natten skulde dö, reiste
hunn sig endnu engang op i Sengen,

og slukkede Natlampen ud, i det
 hun saade; man kan ogsaa døde i
 Mørke.

Den undholdelige Bæverning for
 12 Gæster. Hvis En vilde beværte 12
 Gæster saa mange Dage, som de daglig
 kunde sidde i en anden. Orden
 tilbords, og først ved Glubringen, skulde
 have Kostpengene, vilde ingen af
 dem alle opleve Betalingsterminen:
 thi dertil udfordredes 476 Millioner,
 og endnu 1500 Maaltider, hvorved en
 Tid af 1, 311, 434 Aar ville hængaale.

En haard Skjæbne kandedes den
 unge Baron G. idet h., under en
 animeret Konversation med Kom-
 messe, B., tabte sit Overstejag i dennes
 Gupigetaleskem.

Da Grev Königsmarck, som Gesandt i Frankrig, havde Tiltrædelsesaudiens, vilde Hr., holde en velindstuderet Tale, dog i det svenske Sprog; men midt i Talen kom Hr., ud af Koncepterne. Han lod sig imidlertid ikke forkløffe, men begyndte strax at opvarme det svenske Faderkor, og derefter ligeledes Trosastitelerne. Hele det franske Hof, der var forsamlet omkring Trünen, hørte til, med pligt-skyldig Opmærksomhed, uden at one noget, hvorimod Gesandtsens Følge havde ondt ved, at skjule sin Latter.

Lamm. Löve. Ivin.

Vinen har den Egenkab, at, i det første Beruselses Standpunkt, gjør den Mennesket glad, mild, venlig, men udsat for Tristelser. Det er Lammets Blod. Paa det andet Stadium begynder

Selvfølelsen og Overlegenhedsfølelsen. For at faa mere Mod, drikkes Mere.

Ophidselsen bliver stærkere, og man raser mod levende, og livløst. Det er Livens Blod. Følelserne blive oversider overspændte; der indtræffer Slappelse.

Nervesystemets Virksomhed kan ikke styre Armen eller Foden. Man falder, forde Oet ikke kan maale Afkønden. Man vil reise sig, men kan ikke. Iaa bliver man liggende i Sölen eller Gröfven, ligegyldig, hvor. Det er Svinets Natur.

Fru Petersen, som er en meget energisk Dame havde læst i Avisen om en Bortførelsehistorie; og udbrød i den Anledning, ved Frokostbordet:

"Hm, jeg kunde nok have læst til, at se Nogen bortføre mig."

"Hm, det kunde jeg ogsaa," bemærkede

Mr. Petersen; i den oprigtigste Tone
af Fæder.

"Frederik," raabte en opbragt Fader
til sin Søn, "nu er jeg nesop be-
skæftiget; men, saasnart jeg faar
Tid, skal jeg nok gjenemprøve Dig
tilgavns." Svar: "Det har slet ingen
Hæst Fader, jeg kan meget godt tænke."

Fra en Examen:

Examinatoren: "Hvad er Bedrageri?"

Studenten: "Bedrageri er, hvis De lader mig faede igennem
ved Examen".

Examinatoren: "Hvortledes det?"

Studenten: "Fordi at den, der begyfter sig af en andens
Uvidenhed, for at skade ham, efter Straffeloven gjør
sig skyldig i Bedrageri".

A "brunniansöldinni" bar það sinn sinni til, sem eftir, at
þeir gengu í Kaupstaðarferð út á Eyjarbakkna, þón gamli

Adolphson i Grimsfjósunum, Magnúss Tósson i Beina-
 leig og Friðrik Antonsdóttir son i Kól. Var þá vorðum
 nokkur á Háeyri, hjá hustru. L. Leifsson og seldi
 hann, meðal annars góðgælis, Kex. Í firtinni
 varð Fr. nokkurt við ál og komu þeir at Kadlaströ-
 um á heimleiðinni; þar var þeim borð Kaffi;
 en af því Fr. hafði keypt Kex á Háeyri, vildi
 hann at þeir borðu þat með Kaffinu. Hann
 lekur því eina Kexhöku og leggur hana á borð-
 it, hellið úr bollanum á undir skúlina og sýpur
 úr henni og seldur hana svo á borðit, en um leit
 og hann leit til félaga sína, at skrafa eit-
 hvað við þá, rétti hann höndina fram á borðit og
 hyggst at taka Kexhökuna og bita í hana, en tók
 þá ovard undir skúlina og leit úr henni allvort
 slyski og bruddi sem brant vort og sagði um
 leit: „Hva-hart es he-helvíti-Kexid frá Háeyri,
 þiltar!“